

o parte, are excесе culinare și culori simple din Provence, pe de altă parte - mâncăruri europene aristocrate și sofisticate.

Europa mereu a fost centru gastronomic aici fiecare țară se distinge prin preferințele și particularitățile bucătăriei naționale exprimand prin aceasta însușirea bucătăriei europene manifestată prin diversitate, unicitate și originalitate.

Bibliografie:

1. <https://whitehousepattaya.com/cooking/osobennosti-evropejskoj-kuxni.html>
2. <http://irest.su/otdyx-evrope/osobennosti-evropejskoj-kuxni/>
3. G.Stranciulescu și C.Micu “*Managimentul operatiunilor in hotelarie si restauratie*” Bucuresti 2012
4. Д.Шок Т.Боуэн М.Стефанелли “*Маркетинг в ресторанном бизнесе*” 2005
5. Реферат : Типы общественного питания за рубежом

TRANSPUNEREA IDEILOR LUI JOHN LOCKE ÎN ACORDUL DE ASOCIERE ÎNTRE RM ȘI UE

Ghelan Andrei, UTM

Principiile și ideile lui John Locke care stau la baza democrațiilor vestice au început a fi puse în practică pe teritoriul RM din data de 27 august 1991 când Republica Moldova(RM) și-a declarat independența față de URSS, cu formarea propriului Parlament și Guvern, astfel încît oamenii pentru prima dată au participat la un exercițiu democratic avînd posibilitatea să-și aleagă propriul parlament care să le reprezinte drepturile și interesele.

Colaborarea RM cu UE a început din momentul cînd RM a devenit un stat independent. Cel mai recent acord a fost semnat la **27 unie 2014**, numit Acordul de Asociere dintre RM și UE, are drept scop de a crea un cadru larg de cooperare între părți care se referă la relațiile politice, comerciale, sociale, culturale și de securitate. Dacă vom efectua o incursiune în acest acord ajungem la concluzia că acesta are la baza unele din ideile și pricipiile pe care le-a promovat John Locke și care constiutie fundamentul democrațiilor occidentale.

În continuare vom da citire unor pasaje din acest acord care constituie nu alt ceva decît ideile lui John Locke adaptate la realitățile curente. Si anume, **Articolul 1** stabilește obiective acestei asocieri care constau în:

„c) să contribuie la consolidarea democrației și stabilitatea politică, economică și instituțională în RM;

e) să sprijine și să intensifice cooperarea în spațiul de libertate, securitate și justiție, cu scopul de a consolida statul de drept și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”[1,pag.7-8].

Articolul 2 spune:

„(1) Respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum sunt proclamate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și definite în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Actul final de la Helsinki din 1975 al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și în Carta de la Paris pentru o nouă Europă din 1990, reprezintă baza politicilor interne și externe ale părților și constituie un element esențial al prezentului acord.

(3)Părțile își reafirmă respectul față de principiile statului de drept și ale bunei guvernante, precum și obligațiile lor internaționale, în special în cadrul ONU, al Consiliului Europei și al OSCE.[1,pag.9-10]”

În **TITLU II** cu denumirea “DIALOGUL POLITIC ȘI REFORMELE, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE”, **Articolul 3** sună astfel:

”Obiectivele dialogului politic:

(e)consolidarea respectării principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernante, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale”[1,pag.11-12].

Articolul 4 ține de reforma internă și anume:

“Părțile cooperează în următoarele domenii:

a)dezvoltarea, consolidarea și creșterea stabilității și a eficacității instituțiilor democratice și a statului de drept;

(b)asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

c)realizarea de noi progrese în ceea ce privește reforma sistemului judiciar și a legislației, astfel încât să se asigure independența sistemului judiciar, să se consolideze capacitatea administrativă a acestuia și să se garanteze imparțialitatea și eficacitatea organismelor de asigurare a respectării legii;

(d)continuarea reformei administrației publice și crearea unui corp al funcționarilor publici responsabil, eficient, transparent și profesionist ”[1,pag.13-14].

În **TITLU III** “LIBERTATE ,SECURITATE ȘI JUSTIȚIE”, **Articolul 12** ”Statul de drept”:

“(1)În cadrul cooperării în spațiul de libertate, securitate și justiție, părțile acordă o importanță deosebită promovării statului de drept, inclusiv independenței sistemului judiciar, accesului la justiție și dreptului la un proces echitabil;

(2)Părțile cooperează pe deplin cu privire la funcționarea eficace a instituțiilor în domeniul asigurării respectării legii și al administrării justiției;

3)Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale va ghida toate activitățile de cooperare în domeniul libertății, al securității și al justiției”[1,pag. 22].

REZOLVAREA PROBLEMELOR SOCIALE PRIN INTERMEDIUL FILOSOFIEI LUI JOHN LOCKE

John Locke(1632-1704), filosof și om politic englez din secolul al XVII-lea, este ideologul spiritului politic liberal modern, al teoriei politice privind democrația reprezentativă, precum și al filosofiei drepturilor și libertăților civice. John Locke este în mod incontestabil precursorul major al multor principii politice care alcătuiesc fundamentul vieții occidentale moderne [2, pag. 6].

Aceste teme sunt incluse în lucrările fundamentale de filosofie politică scrise de John Locke și anume cele "*Două tratate despre cârmuire*", care reunesc ideile fondatoare ale liberalismului politic.

Primul dintre aceste tratate, constituie o amplă respingere argumentată a tradiționalismului politic, reprezentat de mentalitatea Tory, care apăra absolutismul monarhic ca pe un drept divin, moștenit de Adam.

Cel de-al doilea tratat despre cârmuire conține esența concepției lockeene despre natura umană, originea și scopul societății civile, geneza și limitele puterii politice.

În primul capitol al tratatului, John Locke definește noțiunea de putere politică ca fiind un drept de a concepe legi în scopul reglementării și păstrării proprietății și de a utiliza forța comunității atât în executarea unor asemenea legi,cât și în apărarea acesteia. Poate că cea mai importantă idee prin care Locke contribuie la fundamentarea democrației moderne este aceea a subordonării statului (guvernământului, cârmuirii) față de societatea civilă, față de cei cârmuiți. Insistând asupra faptului că întreaga putere legislativă este delegată cârmuirii de către indivizii ce se supun ei, și asupra principiului că, deși legislativul constituie puterea supremă în stat, oamenii au dreptul de a înlătura sau schimba legislativul. El afirma despre limitele puterii - "puterea încredințată cu încredere pentru a atinge un anumit scop este limitată de acel scop" - și faptul că autoritatea cârmuirii depinde de consimțământul popular, filozoful britanic se evidențiază ca un veritabil părinte fondator al democrațiilor moderne. Dar Locke este mult mai mult decât un inițiator al temelor politice liberale, contribuția sa conturează liniile de forță ale mentalității politice democratice moderne, axate pe sentimentul că statul trebuie să fie slujitorul cetățeanului și nu invers]. Ideea că autoritatea conducerii politice este condiționată (de consimțământul popular) și că este supremă voința celor conduși nu a celor însărcinați să conducă rămâne de o extraordinară actualitate, deoarece, chiar în regimuri democratice (în sisteme politice care nu mai pot fi considerate ca fiind

absolutiste, dictatoriale etc.), abuzul administratiei de stat și al birocrăției guvernamentale ,prin manipularea sau simpla ignorare a intereselor civice, este o dureroasă realitate la ordinea zilei. Pretutindeni, practic în orice sistem politic, se pot constata simptome (mai grave sau mai moderate) ale autonomizării puterii politice față de societatea civilă: reprezentanții puterii tind să acționeze în propriul lor interes, sau în acela al unor grupuri influente dar nereprezentative (pentru ansamblul electoratului), în loc să promoveze interesele pe care, oficial, le reprezintă și care sunt legitime în raport cu societatea civilă. Din acest motiv, insistența lui Locke asupra mandatului politic limitat (asupra faptului că puterea politică nu reflectă, și nu trebuie să reflecte, altceva decât interesele și prioritățile cetățenilor) este de importanță capitală [pag.30-31].

O altă problemă acută a contemporaneității, în abordarea căreia datorăm lui John Locke primele inițiative, este problema concentrării puterii. Prin ideea mandatului limitat, adică a reducerii puterii politice exercitate legitim de instituțiile publice la suma puterilor cedate de către indivizi acestora, prin ideea separării legislativului de executiv (diferențierea celei de-a treia puteri, cea judecătorească, nu o datorăm lui Locke), și prin critica puterii absolute, autorul tratatului a dat primele contribuții importante la problema controlului și dispersării puterii, o problemă în ansamblu nici astăzi rezolvată, de altfel .

În ceea ce privește influența lui Locke asupra democrațiilor moderne, nu poate fi omisă pledoaria lui pentru regula majorității, adică pentru principiul democratic conform căruia decizia aparține majorității, după cum nu poate fi neglijat aportul său la constituirea teoriei statului de drept și a supremației legii. El promovează teza egalității politice și juridice între cetățeni (nu însă și pe aceea a unei egalități economice sau sociale, revendicate ulterior cu multă insistență de doctrinele radicale de stânga, și de cele utopice). Libertatea omului în societate înseamnă ca acesta să nu fie supus altei puteri legislative decât cea stabilită în comunitate prin consimțământ, sa nu fie supus autorității, nici unei voințe străine. Elementul esențial este aici cel precizat în final: intrând în comunitate, omul devine, în mod inevitabil, supus, și anume supusul unor autorități (politice, legislative); dar aceste autorități nu trebuie să conducă după capriciile propriei voințe sau ale unor voințe individuale anume [pag.31-32].

În capitolul următor, intitulat "Despre starea naturală", autorul ne vorbește despre starea în care se află oamenii în mod natural, o stare perfectă de libertate, o stare de egalitate, libertate de a-și hotări acțiunile și de a dispune de posesiunile lor așa cum găsesc potrivit" și egalitate politică și juridică între oameni în care toate creaturile sunt egale din toate punctele de vedere, fiind înzestrate cu aceleași calități. Legea naturală coincide cu cerințele Rațiunii și este "scrisă în mințile" sau inimile oamenilor. Ea interzice (în virtutea egalității recunoscute) vătămarea unui om de către altul și dă fiecăruia dreptul de a pedepsi pe cei vinovați de încălcarea ei, în virtutea dreptului la autoconservare și

la conservarea umanității legea fiind însoțită de o putere executivă. Starea naturală are însă inconveniente și deficiențe capitale: oamenii sunt judecători în propriile lor cazuri, ceea ce este nerațional și, cu toate că legea naturală le este întipărită în suflete, ei cad pradă egoismului, părtinirii, patimilor și setei de răzbunare, ceea ce conduce la conflict și debandadă. Societatea civilă și cămuirea (guvernământul) sunt creații deliberate ale oamenilor, menite să suplinească aceste inconveniente ale stării naturale [2,pag 53-55].

După Locke, proprietatea nu cuprinde doar bunurile aflate în posesia cuiva: omul este proprietar nu numai asupra averii, ci și asupra propriei persoane, a propriei vieți (a libertății personale), precum și asupra propriei sale munci. John Locke susține că orice lucru pe care un om îl scoate din starea naturală, adică îi adaugă ceva sau îl modifică cu ajutorul muncii sale, devine proprietatea sa [2, pag 67-68]. În starea naturală, proprietatea este "foarte nesigură", deoarece lipsesc cele trei lucruri necesare conservării ei: "o lege stabilă, consecventă și știută, un judecător cunoscut și imparțial, cu autoritatea de a rezolva toate disputele conform legii stabilite" și puterea de a susține și de a sprijini sentința, atunci când aceasta este corectă, și de a o executa cum se cuvine". Societatea politică, opusul stării naturale, este menită să remedieze aceste trei defecte. Prin urmare, pentru a-și garanta conservarea proprietății, oamenii se unesc, formând societatea civilă sau politică, ale cărei instituții pot cel mai bine apăra viața, libertățile și bunurile fiecăruia dintre membri. Unirea oamenilor într-o atare comunitate se face pe baza unui acord sau contract, deci a consimțământului prin care aceștia renunță la dreptul natural de a-și apăra singuri proprietatea și încredințează acest drept unei puteri publice. Această putere se divizează în putere legislativă (care elaborează legile, căci apărarea proprietății și rezolvarea diferendelor se face pe baza unor legi stabile), executive (care aplică legile) și federativă (care apără comunitatea față de pericolele din exterior, asigurând pacea sau, dacă e necesar, purtând războiul)[2, pag.130-133].

În capitolul "Despre societatea civilă sau politică", autorul prezintă prima societate și anume aceea dintre soț și soție, care a dat naștere aceleia dintre părinți și copii, și apoi la cea dintre stăpân și servitor. Societatea conjugală este alcătuită printr-un contract voluntar între bărbat și femeie, în care puterea soțului este mult mai mare decât cea a soției, dar în care acesta nu devine un monarh absolut, femeia având posibilitatea de a se despărți de soțul său. În cazul relației dintre stăpân și servitor, acesta din urmă poate realiza anumite servicii pentru care primește un salariu[2,pag.99-103].

În capitolul intitulat "Despre formele unei comunități", Locke susține că în cazul în care majoritatea folosește puterea pentru a alcătui legile colectivităților, forma cămuirii este în acest sens o democrație perfectă. Dacă majoritatea încredințează puterea doar câtorva indivizi, atunci va fi vorba de oligarhie, iar dacă aceasta va fi pusă în mâinile unei singure persoane, forma de guvernare va

fi monarhia. În cazul în care puterea va fi încredințată monarhului și urmașilor sai, atunci putem discuta despre o monarhie ereditară, iar dacă puterea se află în mâinile acestuia doar pe parcursul vieții, este vorba de existența unei monarhii electivă. Astfel, forma de cârmuire depinde de persoana în mâinile căreia se află puterea supremă, adică puterea legislativă[2, pag.133-134].

În următoarele capitole, ne este prezentată relația dintre individ și puterile comunității. Puterea legislativă, fie că este reprezentată de una sau de mai multe persoane, este puterea supremă în fiecare comunitate a cărei sarcină este de a delibera asupra legilor comune[2, pag.135-136]. Locke ne vorbește apoi despre subordonarea puterilor în stat și susține că puterea supremă este considerată puterea legislativă, dar că de fapt adevărata putere stă în mâinile oamenilor care pot schimba legislativul, dacă acesta nu acționează conform așteptărilor lor. Acesta aduce în discuție dizolvarea cârmuirii prin care oamenii sunt liberi să își aleagă o nouă legislatură, care să difere de cealaltă prin schimbarea persoanelor sau a formei. De aceea, puterea legislativă trebuie să fie încredințată în opinia autorului unei adunări reprezentative, preferința sa mergând către un regim parlamentar, care ar reuni componentele unei societăți ce merită a fi reprezentată. În același timp, Locke ia în considerare și posibilitatea în care reprezentanții ar pierde din vedere binele comunității și găsește o nouă soluție: dreptul puterii executive de a reuni și dizolva puterea legislativă[2, pag.146-149].

În ultimele capitolele ale celui de-al doilea tratat de cârmuire, autorul prezintă percepția sa în legătură cu acțiunea de a cuceri a unui individ care dorește să preia conducerea unei comunități trecând printr-o stare de război, dar care nu obține puterea decât asupra celor care l-au sprijinit[2, pag.].

În ceea ce privește uzurparea, Locke afirmă că aceasta reprezintă un soi de cucerire în care uzurpatorul nu are dreptul de partea sa, deoarece se află în posesia a ceea ce aparține altui individ de fapt. În continuare, este definită și tirania, care în viziunea lui John Locke, aceasta reprezintă exercitarea puterii fără ține cont de legi, dincolo de drept. Cel care deține puterea în acest caz nu o folosește pentru binele celor care îi sunt supuși, ci în propriul scop, pentru satisfacerea propriilor nevoi, ambiții [2, pag.177-183].

Ideile lui John Locke au contribuit la o ascensiune și dezvoltare extrem de rapidă a statelor occidentale pe plan social și economic. Anterior, Republica Moldova a fost parte a lagărului socio-comunist, iar acel model de dezvoltare s-a dovedit a fi neviabil, ceea ce într-un final a dus la destrămarea acestuia. Republica Moldova a devenit un stat independent și a făcut primii pași spre a deveni un stat democratic prin orientarea spre o cooperare mai strânsă cu țările occidentale în special cu UE, inițial prin încheierea a Acordului de Cooperare cu UE, ca la momentul dat relațiile noastre să fie reglementate de Acordul de Asocieră. Nouă nu ne rămâne decât să le preluăm și să punem în practică aceste principii și valori pentru a deveni un stat de drept, democratic cu o economie

dezvoltată. Însă pentru aceasta este nevoie de voință politică, iar astăzi din păcate avem situația când interesele și ambițiile proprii ale aleșilor poporului prevalează asupra celor ale societății civile. Pentru a preveni aceste situații este necesar de un sistem educațional dezvoltat, iar acest lucru îl putem face doar noi înșine. Numai atunci cei care vor dori să ne reprezinte interesele vor fi competenți, onești, integri, cu un grad înalt al conștiinței sociale, iar interesele societății civile vor prevala supra celor personale și în conștiința acestora va fi prezenta acel spiritul de sacrificare pentru binele societății.

Bibliografie:

1. ACORDUL DE ASOCIERE DINTRE RM ȘI UE.
2. AL DOILEA TRATAT DESPRE CÎMUIRE/SCRISOARE DESPRE TOLERANȚĂ de John Locke, tradus din limba engleză de Silviu Culea, prefață de Adrian-Paul Iliescu, comentarii de Cătălin Avramescu, Mihaela Czobor, Radu M. Solcan, EDITURA NEMIRA, 1999.

ЧЕЛОВЕК ЗАБЫТЫЙ ЕВРОПОЙ

Коротий Диана,
Технический Университет Молдовы

Аннотация: Мы должны помнить создателей, но не преобразователей. Тенденция в нашем мире такова, что мы забываем о тех, кто создал блага для нас, но пользуемся ими, восхищаясь теми, кто их преобразовывает. Однако так не должно быть. История должна помнить тех, кто оставил в ней свой след, и не стирать имена людей со своих страниц, оставляя лишь безликие изобретения.

Ключевые слова: Фридрих Ибервег, философ, Европа, труд, история.

История – ветер, который вырывает из прошлого имена, события и даты и гонит их перед собой в будущее, как стадо пустых консервных банок.
Алексей Бельмасов

Все люди стремятся оставить в истории свой след. Каждый из нас желает этого. Кто-то хочет достичь успеха в карьерном росте, кто-то хочет стать хорошим семьянином, но все мы хотим, что бы помнили нас. Не наши поступки, которые мы свершаем, но людей которые стоят за ними. Мы хотим предать нашему существованию смысл. Оставить свой «след» в чьих-